

Geef kinderen de ruimte

Een actieplan in 10 punten

Kinderen moeten al hun talenten in een doorgaande lijn kunnen ontwikkelen. Hiervoor zijn samenwerking en lokaal maatwerk noodzakelijk. Daarom is het in onze ogen hoog tijd dat basisscholen, kinderopvang en peuterspeelzalen mogelijkheden krijgen om hun ideaal wérkelijk te verwezenlijken: alle kinderen van 0 tot en met 12 jaar een doorgaande ontwikkeling bieden in een goed afgestemd ontwikkelingsarrangement.

Gemeenten, scholen, kinderopvang- en welzijnsorganisaties, maar ook sportverenigingen en culturele instellingen werken al op veel plekken samen. De samenwerking krijgt op verschillende manieren vorm, maar het doel is altijd dat kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen. De vorm van de samenwerking moet de inhoud volgen. Een integrale aanpak heeft positieve effecten op de ontwikkeling van kinderen en maakt het voor hun ouders eenvoudiger om opvoeding en werk te combineren. Daarom is het noodzakelijk dat er beleidsruimte komt die een breed gedragen ontwikkeling stimuleert en belemmeringen wegneemt.

Doorgaande lijnen kunnen voorkomen dat leerlingen met een achterstand binnenkomen in groep 1. In het bestuursakkoord tussen OCW en de PO-Raad zijn hierover afspraken gemaakt. Er zijn verschillende vormen van samenwerking. Deze variëren van afspraken tussen de school, kinderopvang en peuterspeelzalen tot integrale kindcentra waar de school, voorschoolse voorzieningen, sport- en cultuurorganisaties (intensief) met elkaar samenwerken. In dit bestuursakkoord is afgesproken om een integraal kwaliteitskader voor kindcentra te ontwikkelen, waarmee de toezichtlast voor onderwijs en kinderopvang wordt beperkt. Ook worden mogelijke nieuwe bestuurlijke verhoudingen verkend.

Op veel plaatsen hebben gemeenten, basisonderwijs, kinderopvang en welzijn al kindcentra opgezet, maar de huidige wet- en regelgeving maakt dit tot een complexe, tijdrovende en soms kostbare operatie en staat een werkelijke samenwerking tussen onderwijs en kinderopvang in de weg. Daarom vragen wij beleidsruimte en oplossingen om de regeldruk te verminderen.

Om dit ideaal te realiseren, is het noodzakelijk dat de wet- en regelgeving wordt aangepast. Wij maken ons daar samen sterk voor, maar willen in de tussentijd niet stilzitten. Daarom doen wij een voorstel voor experimenteerruimte waarmee de betrokken organisaties op korte termijn meer mogelijkheid krijgen om kindcentra of andere vormen van samenwerking te realiseren:

1. Een gezamenlijke visie formuleren

Een experiment begint met het formuleren van een gezamenlijke visie: wat hebben de kinderen en gezinnen in deze wijk nodig?

2. Lokaal maatwerk in verschillende contexten

Door op verschillende plaatsen meerdere kindcentra te ontwikkelen, is lokaal maatwerk mogelijk. Er kunnen experimenten worden gestart in verschillende contexten, bijvoorbeeld in een krimpgebied, een vinex-wijk en een achterstandswijk. Experimenten kunnen een verschillende focus hebben, zoals het jonge kind, sport of cultuur.

3. Ruimte bieden voor combinaties van wettelijke vrijstellingen

Samenwerkingsvormen, zoals kindcentra, zijn alleen mogelijk met combinaties van wettelijke vrijstellingen. Deelexperimenten laten zien dat het niet goed werkt als er alleen op onderdelen ruimte wordt gegeven.

4. Wettelijke experimenteerruimte benutten

De Wet Primair Onderwijs (WPO)¹ en de Wet Kinderopvang en Kwaliteitseisen Peuterspeelzalen (WKKP)² bieden ruimte om binnen de wettelijke kaders te experimenteren. Een deel van de wettelijke belemmeringen voor de ontwikkeling van kindcentra valt binnen deze experimentele kaders. Voor zaken die hier buiten vallen, kunnen de samenwerkende partijen gebruikmaken van een voorwaardelijke vrijstelling.

5. Samenwerkingsovereenkomst

Onderwijs, kinderopvang, welzijn en gemeenten hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid om kinderen een goede start in het leven te bieden. De partijen die deelnemen aan een experiment bekrachtigen dit in een samenwerkingsovereenkomst. De overeenkomst gaat uit van een gelijkwaardige positie en de wettelijke kaders van de deelnemende partijen. Op basis van deze overeenkomst kunnen zij een beroep doen op de wettelijke experimenteerruimte.

6. Een goed (financieel) onderbouwd plan

De experimenteerruimte wordt toegekend op basis van een goed onderbouwd plan. Het plan beschrijft de inhoudelijke en organisatorische processen en bevat een gedegen financiële onderbouwing.

7. Stabiele kwaliteit als voorwaarde

Omdat het gaat om het belang van jonge kinderen, is het noodzakelijk dat de partijen een goede kwaliteit bieden en waarborgen. Dit is een cruciale voorwaarde voor de start van een experiment.

8. Wensen van ouders en instemming van (G)MR en (C)OC

Het plan sluit aan bij de wensen van ouders en wordt ingediend met instemming van de (G)MR en de oudercommissie. De belangen van de ouders zijn immers groot: zij hebben belang bij een goede kwaliteit van de kinderopvang en het onderwijs, maar ook bij een integrale werkwijze.

9. De experimenten monitoren

Om vast te stellen wat de effecten zijn van het gebruik van de wettelijke experimenteerruimte, worden lokale experimenten gemonitord. Wat zijn de effecten op de kinderen? In hoeverre komt het aanbod van de voorziening tegemoet aan de behoeften van de wijk/omgeving en van de ouders? En wat is de verhouding tussen de kosten en de baten van het experiment?

10. Gezamenlijke aanpak van OCW & SZW

Lokale partijen die (intensief) willen samenwerken, kunnen de wettelijke experimenteerruimte uitsluitend benutten als de verantwoordelijke ministeries (OCW en SWZ) een gezamenlijke aanpak hebben.

Wij vragen de politiek ons de kans te geven om dit plan in de praktijk te brengen. Dan kunnen wij – gemeenten, onderwijs, kinderopvang en welzijn – voortvarend aan de slag gaan om het ideaal van de doorgaande lijn in een integrale voorziening verder gestalte te geven.

1 Wet Primair Onderwijs, Afdeling 11B. Experimenten

2 Wet Kinderopvang en Kwaliteitseisen Peuterspeelzalen, Afdeling 6. Experimenten